

Obrázky

z Vratislavic nad Nisou

MAREK ŘEHÁČEK

Pohled na monumentální budovu ředitelství a administrativy továrny na koberce. Jedná se patrně o nejkrásnější administrativní budovu mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. S velkou mírou nadsázky lze říci, že jestli se obě města někdy v budoucnu spojí v jedno, není snad vhodnějšího a elegantnějšího objektu pro společnou radnici, než je tento. Už jen proto, že stojí hned vedle řeky Nisy, která ta dvě města svým tokem svazuje.

Foto Shiro-Photography

Objekt vedení firmy Ignaz Ginzkey & Co. byl v době svého vzniku označován jako Bureaubäude der Firma Ignaz Ginzkey in Maffersdorf čili Kancelářská budova firmy Ignaz Ginzkey ve Vratislavích. Jeho symetrické krásno zprvu snižovalo umístění poněkud stranou hlavní komunikace. Monumentální příjezd byl totiž vybudován až dvě desetiletí po válce.

Archiv Severočeského muzea v Liberci

Na samém přelomu dob, kdy si i nad vratislavickým závodem firmy Ignaz Ginzkey & Co. předávala moc monarchie s republikou, došlo k rozsáhlé přestavbě celé továrny. Majitelé vyhotovením plánů pověřili zkušeného architekta – profesora Leopolda Bauera (1872–1938), který je prokazatelně i autorem návrhu kotelny, komína, a především – dnes již nejslavnější stavby celých Vratislav – zauhlovací a vodárenské věže. O Bauerovi se v jeho dobách říkalo, že umí spojovat krásné a účelné; doslova to o něm uváděl časopis *Architekt* takto: „Stavebně-umělecké dílo vzniká jen tak, že tvůrce téhož při konstruování stále myslí na krásno a při krásnu

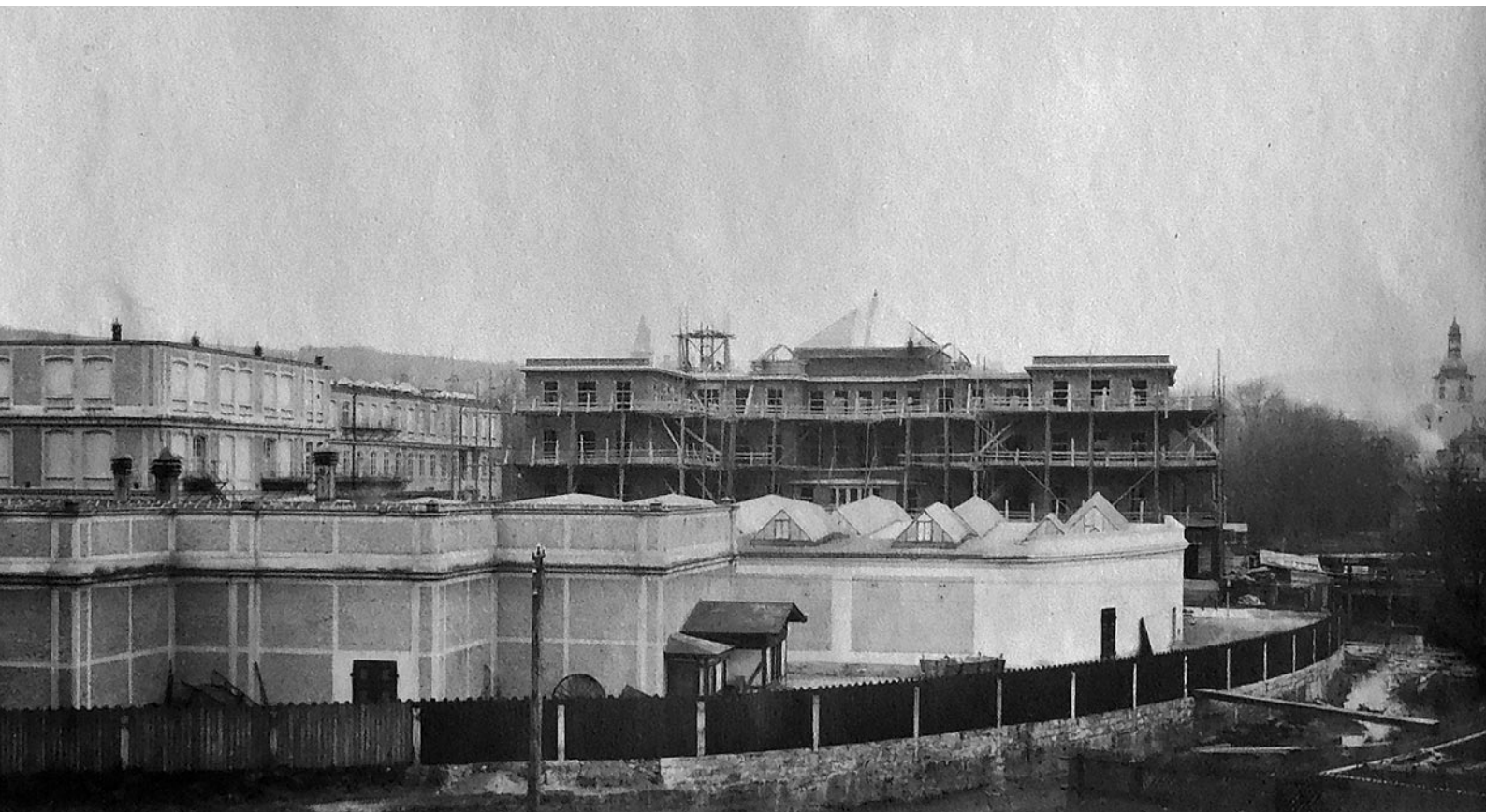
stále na možnou realizaci toho, co je konstruktivní. Samo krásno je však jako názorná forma myslitelné jen ve své materiální realizaci“. A tato slova přesně naplňují charakter budovy č. 345, která byla navržena jako administrativní zázemí firmy Ignaz Ginzkey & Co. Ve svém tvarosloví přesně spojuje nesmírnou eleganci, ale i čistotu technického řešení. Budova byla proto v literatuře občas spojována právě s Bauerovou přestavbou. Jenže hlubší pátrání v pramenech odhalilo, že stavba je starší a její návrh vytvořili dva známí liberečtí architekti – prof. Max Kühn a prof. Heinrich Fanta.

Podle doložených údajů vznikl projekt kancelářské budovy firmy Ignaz Ginzkey & Co. jako společné dílo architektů Maxe Kühna a Heinricha Fanta v roce 1911. Následně došlo ke zboření starší výrobní budovy v areálu firmy a na místě byla u nové železniční vlečky prakticky okamžitě zahájena novostavba, dokončená zřejmě již v roce 1912 či o rok později. V ročence stavebního oddělení liberecké průmyslovky z let 1911–1912 se totiž uvádí, že profesor Fanta vedl své studenty v těch letech na exkurzi po této stavbě.

Archiv Ondřeje Marčáka

Stavba kancelářské budovy továrny na koberce na fotografiích patrně v roce 1912. Na horní je pohled na stavbu od severu, na druhé pak zadní, k jihu orientovaný trakt. Jak dokazuje snímek, stavba byla realizována v bezprostřední blízkosti novotou zářící železniční vlečky, spojující od roku 1910 jednotlivé části závodu. Nevíme, jestli již Ginzkeyové plánovali přivést k budově větší cestu z dnešní Tanvaldské ulice, ale řešení průčelí by tomu napovídalo. K jejímu vybudování ovšem došlo až v roce 1969.

Archiv Václava Černého ↑ a Severočeského muzea v Liberci ↓

